

РИЗИКИ ТА ЗАГРОЗИ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ

Черчик Л. М.

*Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк*

Зовнішня трудова міграція є складним, багатоаспектним явищем, що чинить неоднозначний вплив на соціально-економічний та демографічний розвиток країн. Оцінка впливу процесів зовнішньої трудової міграції – складне явище, яке потребує комплексного підходу до вивчення його впливу на розвиток суспільства. Одним з таких підходів є безпековий, оскільки негативні наслідки зовнішньої трудової міграції суттєво впливають на національну безпеку. Зауважимо, що визначення безпекових ризиків зовнішньої трудової міграції у наукових працях нами знайдено не було, оскільки усі дослідники, які займалися цією проблемою, визначали їх як позитивні чи негативні наслідки щодо їх впливу на основні соціально-економічні та демографічні процеси країн-донорів і країн-реципієнтів працівників. Безпекові ризики зовнішньої трудової міграції є складними, багатограними явищами, які впливають на економіку, соціальну сферу та демографічні процеси. Їх реалізація призводить до певних негативних наслідків.

Узагальнення наукових праць дало можливість сформулювати авторське визначення сутності наслідків зовнішньої трудової міграції населення як результат впливу комплексу аспектів та чинників на зміну характеристик певних економічних, демографічних та соціальних процесів у країні в'їзду (країна-реципієнт) трудових мігрантів та у країні виїзду (країна-донор), які також змінюють стан самих трудових мігрантів при перебуванні у країні прикладання праці та при поверненні на батьківщину.

Ризики та загрози зовнішньої трудової міграції економічній безпеці:

- для країн-донорів трудових мігрантів: посилення залежності від іноземного попиту не лише на товари, але і на трудові ресурси, зменшення виробництва продукції на експорт, переорієнтація капітальних вкладень з освоєння виробничих ресурсів на споживання зростання інфляції за рахунок трансфертів з-за кордону, посилення навантаження на соціальний фонд у результаті відтоку працездатного населення, посилення відтоку капіталів з України, зниження частки впровадження інновацій, гальмування розвитку науки та промисловості внаслідок «витоку мізків», знижується рівень безпеки та економічні показники, зростання цін на житло, яке є основним засобом вкладення коштів за рахунок збільшення попиту, перехід до розряду економічно пасивного населення частини осіб, які накопичили необхідні для життєдіяльності кошти шляхом зовнішніх трудових міграцій;

- для країн-реципієнтів: скорочення рівня заробітної плати за рахунок збільшення пропозиції праці, зайняття трудовими мігрантами робочих місць корінного населення, збільшення витрат на соціальну допомогу безробітним мігрантам, гальмування модернізації виробництва, блокування можливостей впровадження працездатних технологій.